

VILTKARTLEGGING.

Ballangen kommune.

Karl-Birger Strann
Vigdis Frivoll
Trond V. Johnsen

NINAs publikasjoner

NINA Rapport

Dette er en ny, elektronisk serie fra 2005 som erstatter de tidligere seriene NINA Fagrapport, NINA Oppdragsmelding og NINA Project Report. Normalt er dette NINAs rapportering til oppdragsgiver etter gjennomført forsknings-, overvåkings- eller utredningsarbeid. I tillegg vil serien favne mye av instituttets øvrige rapportering, for eksempel fra seminarer og konferanser, resultater av eget forsknings- og utredningsarbeid og litteraturstudier. NINA Rapport kan også utgis på annet språk når det er hensiktsmessig.

NINA Temahefte

Som navnet angir behandler temaheftene spesielle emner. Heftene utarbeides etter behov og serien favner svært vidt; fra systematiske bestemmelsesnøkler til informasjon om viktige problemstillinger i samfunnet. NINA Temahefte gis vanligvis en populærvitenskapelig form med mer vekt på illustrasjoner enn NINA Rapport.

NINA Fakta

Faktaarkene har som mål å gjøre NINAs forskningsresultater raskt og enkelt tilgjengelig for et større publikum. De sendes til presse, ideelle organisasjoner, naturforvaltningen på ulike nivå, politikere og andre spesielt interesserte. Faktaarkene gir en kort framstilling av noen av våre viktigste forskningstema.

Annen publisering

I tillegg til rapporteringen i NINAs egne serier publiserer instituttets ansatte en stor del av sine vitenskapelige resultater i internasjonale journaler, populærfaglige bøker og tidsskrifter.

Norsk institutt for naturforskning

VILTKARTLEGGING.

BALLANGEN KOMMUNE.

Karl-Birger Strann

Vigdis Frivoll

Trond V. Johnsen

Strann, K.-B., Frivoll, V. & Johnsen, T. V. Viltkartlegging. Ballangen kommune - NINA Rapport 65. 31 pp.

Tromsø, Juni 2005

ISSN: 1504-3312

ISBN: 82-426-1603-5

RETTIGHETSHAVER

© Norsk institutt for naturforskning

Publikasjonen kan siteres fritt med kildeangivelse

TILGJENGELIGHET

Åpen

PUBLISERINGSTYPE

Digitalt dokument (pdf)

REDAKSJON

Karl-Birger Strann

KVALITETSSIKRET AV

Sidsel Grønvik

ANSVARLIG SIGNATUR

Forskningssjef Sidsel Grønvik (sign.)

OPPDRAGSGIVER(E)

Ballangen kommune

KONTAKTPERSON(ER) HOS OPPDRAGSGIVER

Gjermund Pettersen

FORSIDEBILDE

Sangsvane. Foto: Karl-Birger Strann ©

NØKKEWORD

Viltkartlegging, Rødlistearter, Viltområder, Ballangen kommune

KEY WORDS

Mapping of wildlife, red listed species, valuated wildlife areas, Ballangen

KONTAKTOPPLYSNINGER

NINA Trondheim

NO-7485 Trondheim

Telefon: 73 80 14 00

Telefaks: 73 80 14 01

NINA Oslo

Postboks 736 Sentrum

NO-0105 Oslo

Telefon: 73 80 14 00

Telefaks: 22 33 11 01

NINA Tromsø

Polarmiljøsentret

NO-9296 Tromsø

Telefon: 77 75 04 00

Telefaks: 77 75 04 01

NINA Lillehammer

Fakkeltgården

NO-2624 Lillehammer

Telefon: 73 80 14 00

Telefaks: 61 22 22 15

<http://www.nina.no>

Sammendrag

Strann, K.-B., Frivoll, V. & Johnsen, T. V. Viltkartlegging. Ballangen kommune - NINA Rapport 65. 31 pp.

Stortingsmelding nr. 42 (2000-2001) pålegger den enkelte sektor å gjennomføre kartlegging av biologisk mangfold innenfor sine ansvarsområder. Kartleggingsarbeidet følger metodikken som er gitt i fire håndbøker som er utarbeidet av Direktoratet for naturforvaltning. I dette prosjektet omfattes *viltkartleggingen*. I tillegg kommer kartlegging av rødlistede arter.

Rapporten gir først en kort innføring av bakgrunn, lovverk samt internasjonale forpliktelser for dette arbeidet. Deretter gis en kort beskrivelse av geografi og naturgrunnlag for Ballangen kommune. Prosjektet har identifisert 11 viltområder og tre viktige trekkveier for elg som kan gi konflikter med trafikk. 19 rødlistearter er påvist i kommunen.

Det er presentert kart for viltområder og rødlistearter.

Kartene er presentert i denne rapporten og i digital form. Kart som inneholder sårbar informasjon om rødlistearter, er unntatt offentlighet og følger ikke selve rapporten, men er levert separat til Ballangen kommune. Alle opplysninger om viktige viltforekomster og rødlistearter er lagt inn i databaseverktøyet Natur2000. Samtlige UTM-referanser er presentert i kartdatum WGS84.

Karl-Birger Strann, NINA, Polarmiljøsenderet, 9296 Tromsø (karl-birger.strann@nina.no).

Vigdis Frivoll, NINA, Polarmiljøsenderet, 9296 Tromsø (vigdis.frivoll@nina.no).

Trond V. Johnsen, NINA, Polarmiljøsenderet, 9296 Tromsø (trond.johnsen@nina.no).

Innhold

Sammendrag	3
Innhold	4
Forord	5
1 Innledning	6
2 Metoder og materiale.....	7
2.1 Områdebeskrivelse	7
2.2 Datainnsamling	8
2.3 Viltområder	8
2.4 Røddlistearter	9
2.5 Ulike aktiviteter og deres påvirkning av miljøet.....	10
3. Resultater	11
3.1 Hjortevilt - trekkveier	11
3.2 Viltområder	13
3.3 Røddlistearter	28
3.3.1 Nasjonalt rødlistede virveldyr	28
4. Referanser	31

Forord

NINA fikk i juni 2003 oppdraget med å gjennomføre arbeidet med viltkartlegging i Ballangen kommune. Vi takker kommunen for oppdraget.

Prosjektet er et samarbeid mellom fire kommuner i Ofoten, Narvik, Ballangen, Tjeldsund og Evenes. Økonomisk ramme for prosjektet i Ballangen var kr. 50.000 inkl. mva. Vi har i arbeidet gitt høyest prioritet til de områder som ligger nær bebyggelse og som naturlig er mer utsatt for press enn mer avsidesliggende områder normalt er.

For ferskvann har vi forsøkt å framskaffe sikre data på rødlistede arter som sangsvane, lom og en del ender.

Vi har hatt et godt samarbeid med prosjektleder Gjermund Pettersen. Takk også til Harry Ødegaard, Ballangen, som har bidratt med utfyllende opplysninger for flere av viltområdene og reirplasser for rovfugl.

Tromsø 30.9.2005

Karl-Birger Strann

1 Innledning

Forekomsten av vilt er knyttet til ulike naturtyper og er ikke statisk, men en dynamisk prosess – noen arter virker å være stabile i et leveområde mens andre arter kan forsvinne eller nye dukker opp. Hvilke prosesser som styrer denne dynamikken vet vi ikke alltid, men i de siste tiårene er det mer og mer klart at det særlig er menneskelige faktorer som påvirker dette – enten direkte eller indirekte. Særlig har ulike arealinngrep i stadig økende grad påvirket leveområder for både planter og dyr. En god kartlegging av viltet og deres leveområder (naturtyper) vil forbedre våre muligheter for å sikre en forsvarlig kunnskapsbasert forvaltning av Norges fauna og flora i framtida. I så måte er viltkartlegginga i dette prosjektet et av delprosjektene for å få dette på plass.

Direktoratet for naturforvaltning (DN) har utarbeidet et sett håndbøker som støtte og veiledning til det utfordrende arbeidet med kartlegging av biologisk mangfold: I dette prosjektet er det følgende håndbøker som er brukt:

DN-håndbok 11 (1996 – revidert 2000) Viltkartlegging

Videre har DN utarbeidet en liste over truede og sjeldne arter i Norge – Nasjonal rødliste for truede arter i Norge 1998 (DN 1999a). I kartleggingsarbeidet med Ballangen kommune er det gjennomført en rekke intervjuer med personer som besitter stor lokal artskunnskap innenfor vilt. Informantene har også pekt ut områder som kan inneholde stort biologisk mangfold eller forekomst av spesielle arter.

Det er ikke gjennomført registreringer i områder som ligger innenfor etablerte verneområder. Det er også gitt prioritet til områder som ligger nær bosetning og som i utgangspunktet er mer utsatt for inngrep enn områder som ligger mindre utsatt til, f.eks. i høyfjellet.

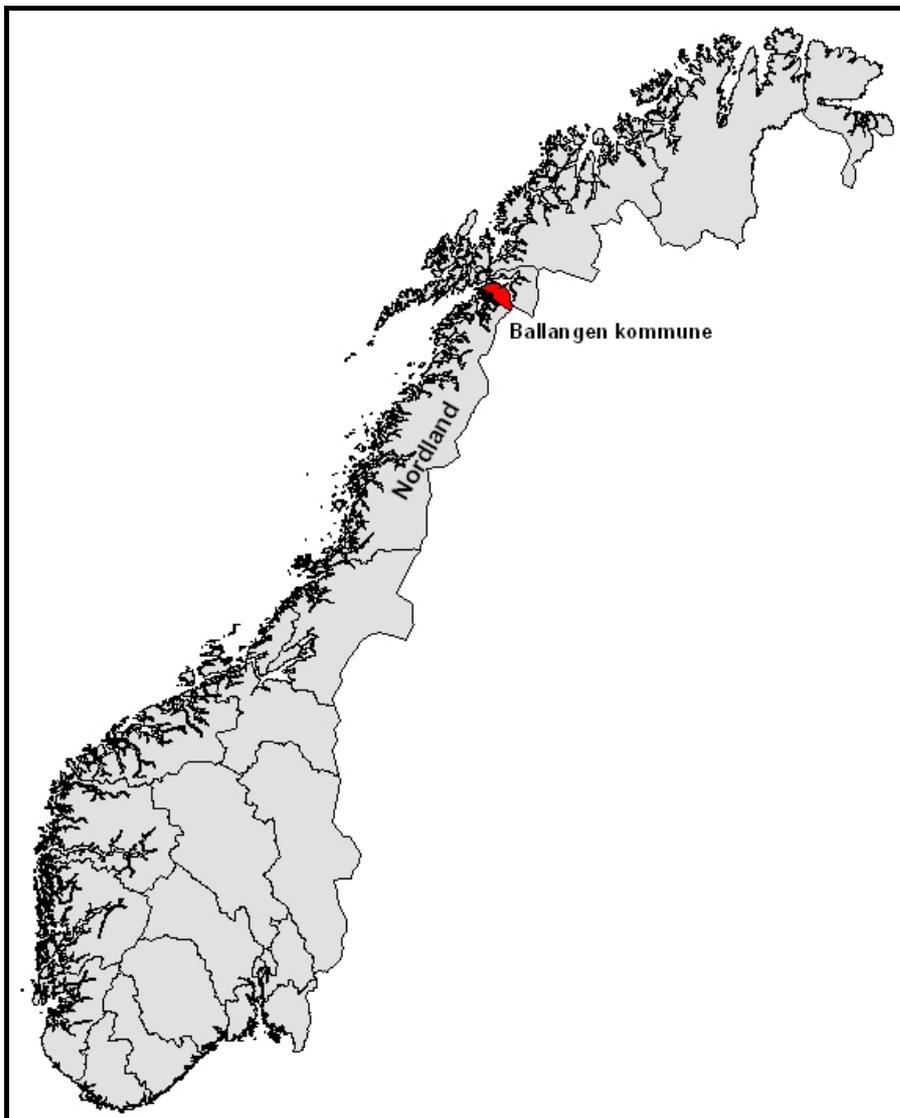
2 Metoder og materiale

2.1 Områdebeskrivelse

Ballangen kommune ligger rett sør for Narvik. Kommunen preges av et sterkt jordbruksmiljø og noe industri, og landskapet er preget av mange års menneskelig påvirkning. Berggrunnen består stedvis av kalkrike og sedimentære bergarter som gir gode næringsforhold for vegetasjonen og som igjen gir grunnlag for rike viltforekomster. Området er rikt på naturtyper som rikmyr og rike løvskog, begge naturtyper som vanligvis er rike på vilt.

I Ballangen ligger det også flere grunne mudderfjærer som er rike på skjell og mark. Disse danner næringsgrunnlaget for lokalt viktige fuglekonsentrasjoner som bruker disse under trekk- og vinterperioden.

Figur 1. Ballangen kommune ligger rett sør for Narvik.

2.2 Datainnsamling

Framgangsmåten for innsamling av opplysninger om biologisk mangfold er følgende:

- Søk i litteratur
- Søk i databaser
- Intervju med lokalkjente
- Kvalitetssikring og kontroll av opplysninger innhentet fra lokalkjente
- Feltregistreringer

I arbeidet med Ballangen kommune har det vært samarbeid med Fylkesmannen i Nordland. Det forelå fra tidligere en del begrensede undersøkelser av biologisk mangfold innenfor utredningsområdet. Det var særlig lite informasjon om fauna. Egne observasjoner og kjennskap til viktige naturtyper har sammen med den lokale kunnskapen vært nyttig gjennomføring av dette kartleggingsarbeidet. Kommunens eget viltkart var til dels svært grovt og hadde kun begrenset verdi for vårt arbeid, men kvalitetsdata er hentet inn også fra denne informasjonskilden. Startpakken fra Fylkesmannen i Nordland inneholdt en del nyttig informasjon, men noen av data-settene her hadde ikke gode nok posisjonsdata til å kunne brukes. En del data er også innhentet fra ressurspersoner bosatt rundt om i kommunen og også disse er faset inn i prosjektet etter en kvalitetssikring. Særlig gjelder dette personell fra Fjell-tjenesten og Harry Ødegaard.

Den til dels mangelfulle kunnskapen om samlet biologisk mangfold, gjorde det nødvendig med en del nykartlegginger i deler av kommunen. For å fange opp ulike arter var det nødvendig å spre innsatsen utover vår- og sommermånedene i 2003 og 2004. De siste faunaregistreringene ble gjennomført primo august 2004.

2.3 Viltområder

Hele viltkartleggingen har fulgt DN-håndbok nr 11 (DN 1996). All tilgjengelig informasjon fra Fylkesmannen i Nordland og Ballangen kommune er innhentet og sjekket i felt. Noen lokalkjente har vært informanter. Viktige funksjonsområder for viltet som hekkelokaliteter, spillplasser, vinter-/sommerbeiteområder eller kalvingsplasser for elg er sammenstilt på kart. Etter en samlet vurdering presenteres så **prioriterte viltområder**. De ulike funksjonsområdene vektet på en skala fra 1 til 5. Ut fra dette inndeles viltområdene i svært viktige (A) og viktige (B) områder.

2.4 Røddlistearter

I kartleggingen av biologisk mangfold inngår kartleggingen av forekomster av røddlistearter som en viktig del. Den nyeste utgaven av **Nasjonal rødliste for truede arter i Norge 1998** (DN 1999a) er fulgt. I denne rødlisterapporten er artene delt inn i grupper etter grad av truethet. Denne inndelingen presenteres nedenfor, og de norske benevnelsene vil bli brukt videre utover i denne rapporten. Også de arter som står på både den norske og den nordiske ansvarslista er trukket inn i arbeidet med røddlistearter. I presentasjonen av resultater for røddlistede arter er spesielt sårbare viltarter skjermet mot offentligheten. I dette arbeidet følger vi anbefalingene i tabell 6.2 i DN-håndbok 11. Det presenteres derfor heller ikke eget kart i rapporten for forekomster av røddlistearter. Disse leveres på eget kart direkte til oppdragsgiver.

Kategori Kode Engelsk kategori

Utryddet Ex (*Extinct*)

Dette omfatter arter som ikke lenger forekommer i Norge som reproduserende arter. Normalt omfatter dette arter som er utryddet for mer enn 50 år siden – arter som har forsvunnet i løpet av de siste 50 årene får koden Ex?.

Direkte truet E (*Endangered*)

Dette omfatter arter som er direkte truet og som står i fare for å forsvinne i nærmeste framtid dersom den negative utviklingen fortsetter.

Sårbar V (*Vulnerable*)

Dette omfatter arter som er i sterk tilbakegang og som kan gå over i kategorien **Direkte truet** hvis tilbakegangen fortsetter.

Sjelden R (*Rare*)

Dette omfatter sjeldne arter som ikke er direkte truet eller sårbare, men som likevel er utsatt fordi de har små bestander eller en spredt og sparsom utbredelse i Norge.

Hensynskrevende DC (*Declining, care demanding*)

Dette omfatter arter som ikke kommer inn under de tre foregående kategoriene, men som på grunn av en klar tilbakegang fordrer spesielle hensyn og forvaltnings tiltak.

Bør overvåkes DM (*Declining, monitoring needed*)

Dette omfatter arter som har gått tilbake, men som ikke regnes som truet. Disse artene bør overvåkes for å avdekke om situasjonen fortsatt forverres.

2.5 Ulike aktiviteter og deres påvirkning av miljøet

Kommunens innbyggere bruker sine arealer på ulikt vis. For naturtypene er det hovedsakelig arealbeslag som gir størst skade og dermed også indirekte på biologisk mangfold. Inngrep som er knyttet til ulike felter av infrastruktur som veier, kraftlinjer, hyttebebyggelse osv gir normalt størst negativ effekt, men annen adferd slik som motorisert ferdsel og hogst av skog eller treslagskifte kan også stedvis resultere i store negative effekter på lokalt biologisk mangfold.

Personell i terrenget kan i mange tilfeller umiddelbart være mer skadelig på vilt i hekketida enn ferdsel med kjøretøy, men disse sistnevnte kan ha en større negativ effekt på lang sikt. Dette kan være tilfelle hvis en kjører gjennom myr og våtmark og sporene drenerer vannet i nye retninger. I en del tilfeller kan resultatet bli endret vannbalanse i denne naturtypen. Slike endringer kan ha stor negativ betydning på sikt både for planter og dyr. Kjøretøy kan kjøre i et våtmarksområde hvis det er tele og snødekke i vinterhalvåret, men dette bør unngås i sommerhalvåret, da kjøring i terrenget på denne tiden kan påføre naturtypen og vegetasjonen stor skade. Dette er skader som kan være irreversible eller som det vil ta lang tid å lege ved naturlig gjengroing.

Arter som lom og en rekke rovfuglarter er særlig sårbare i rugetida ettersom de lett forlater eggene ubeskyttet når mennesker nærmer seg hekkeplassen. Eggene kan da tas av reirplyndrende fugler som ravn eller kråker, eller fostrene i eggene kan fryse i hjel hvis værforholdene er ugunstige.

Nedenfor listes opp en rekke aktiviteter som kan påvirke biologisk mangfold. Denne listen er ikke helt fullstendig, men presenterer mange av de viktigste aktivitetene som kan påvirke naturtypene og det iboende biologiske mangfoldet.

Arealbeslag

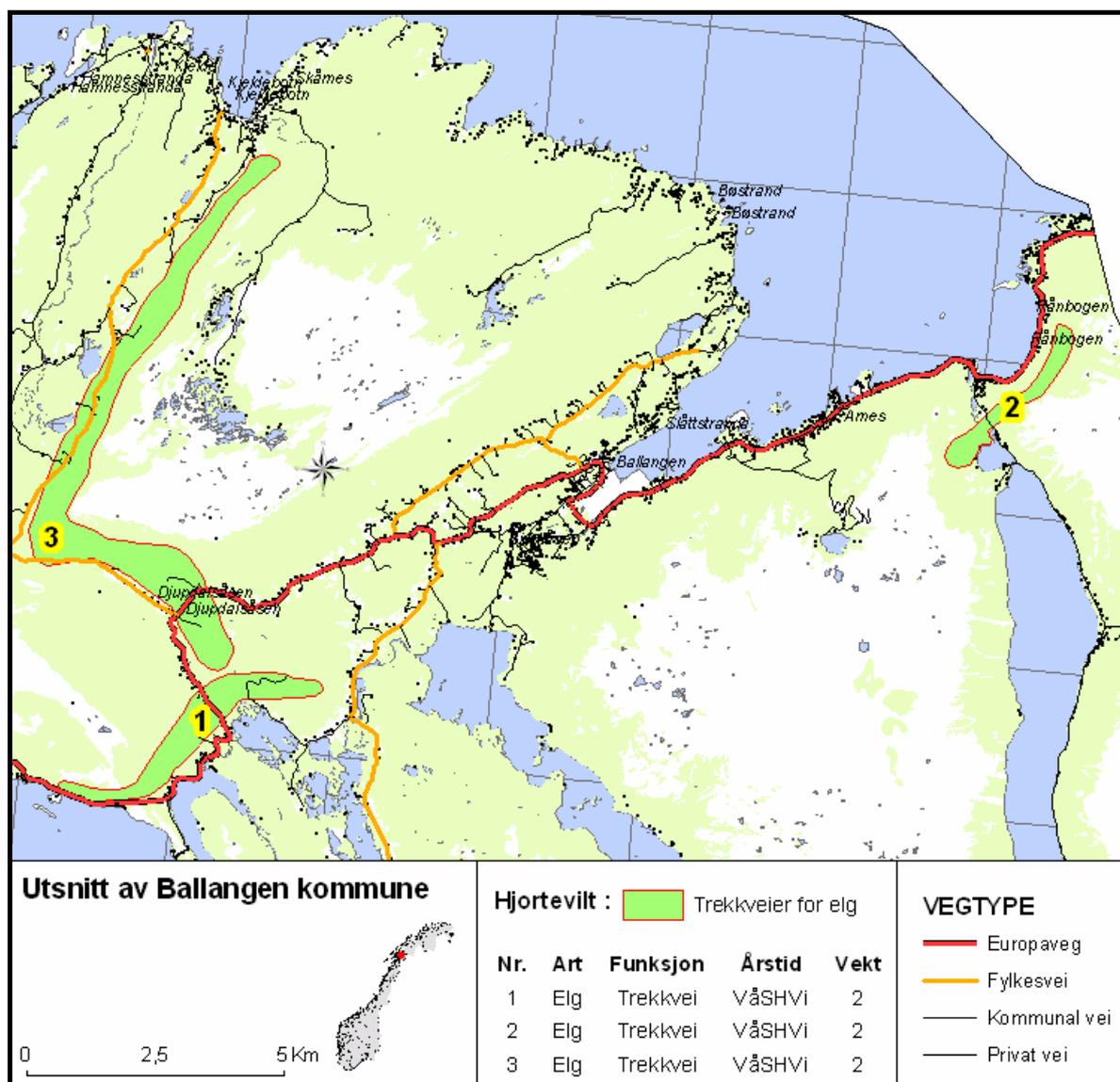
- Nedbygging av areal til hus, hyttefelt eller andre faste installasjoner. *Tap av areal.*
- Nedbygging av areal til kraftlinjer, veger og elveforbygninger. *Tap av areal.*
- Masseuttak. *Tap av habitat, terrengslitasje, endrede fysiske og/eller kjemiske forhold.*
- Drenering/gjenfylling/massedeponi. *Tap av habitat, endring av fysiske og/eller kjemiske forhold.*
- Personell til fots. *Stress av vilt, slitasje og støy.*
- Kjøring i terreng med beltekjøretøy eller hjulgående kjøretøy. *Kjørespor, støy, forurensing.*
- Skyting lette våpen. *Støy, ammunisjonsrester, forurensing.*
- Skogbruk. Bør omfatte de miljøkrav som legges til grunn i *Levende skog*-standard.
- Beiting. *Terrengslitasje.*
- Gjengroing. *Tap av habitat (leveområder) og oppflising (habitatfragmentering) av habitat.*
- Jordbruksaktivitet. *Tap av habitat og oppflising av habitat.*
- Opphør av landbruk. *Tap av habitat og oppflising av habitat.*
- Friluftsliv. *Terrengslitasje og forstyrrelser.*

3. Resultater

3.1 Hjortevilt - trekkveier

Elg forekommer vanlig i de rike løvskogene i kommunen. Det skjer betydelige forflytninger langs skogliene over store deler av kommunen. Mye av disse trekkene foregår langs skogliene, men noen trekk passerer også mer trafikkerte veier som bl.a. E6. Trekkvei 1 og 3 krysser begge E6. Ved Råna passerer trekket svært nær E6, men uten at det krysser denne. Vi har valgt å presentere noen av de viktigste trekkveiene for elg som krysser noen av de viktigste veiene i kommunen (Figur 2). Data er lagt inn i Natur2000 for de tre presenterte områdene.

Figur 2. Viktige trekkveier for elg. To av trekkveiene krysser E6 i områdene Djupåsen - Efjorden sørvest for Ballangen.

Elg trekker mellom sommer og vinterområder mange steder i kommunen. Enkelte steder krysser slike elgtrekk viktige hovedveier slik som E6.

Foto: Karl-Birger Strann ©.

3.2 Viltområder

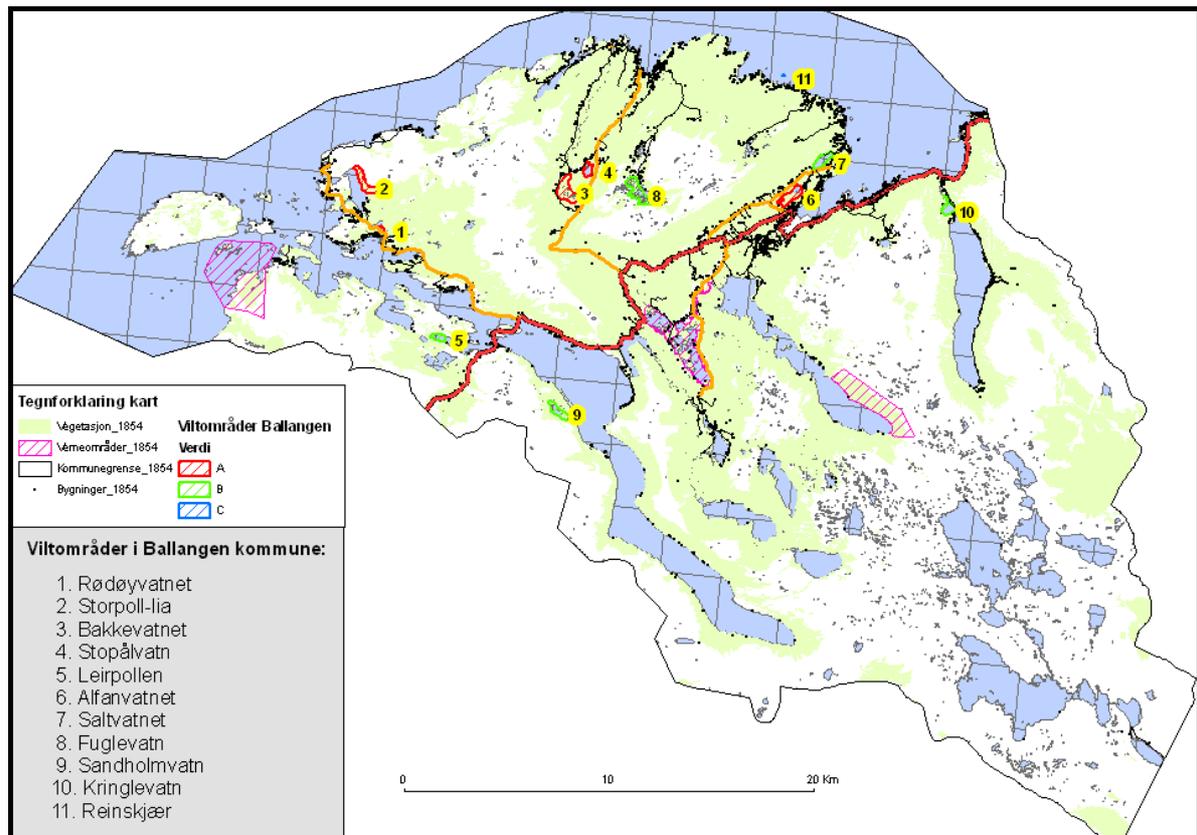
I Ballangen kommune er det påvist 11 prioriterte viltområder (Figur 3). Fem av disse har fått verdi svært viktige (A) og fem viktig (B) viltområde. Ett område har fått lokalt viktig (C). Blant de prioriterte viltområdene er flere viktige særlig for vannfugl, noen er viktige for skogsfugl og andre igjen er viktige fordi de har et særlig rikt mangfold. Elg forekommer spredt utover i de skogkleddene delene av kommunen og i noen av de prioriterte områdene er det også gjort vurdering for elg.

Viltopplysningene er lagt inn i Natur2000. Viltobservasjonene og de prioriterte viltområdene foreligger som SOSI-filer.

*Smålom. En av mange rødlistearter i Ballangen kommune.
Foto: Karl-Birger Strann ©.*

Figur 3. Fordeling av de påviste viltområdene i Ballangen kommune.

Parti fra Rødøyvatnet med kvit nøkkerose. Foto: Karl-Birger Strann ©.

Prioritert viltområde 1 Rødøyvatnet**Verdisetting**

Høyde over havet (m)

UTM (WGS84)

A – svært viktig viltområde

24

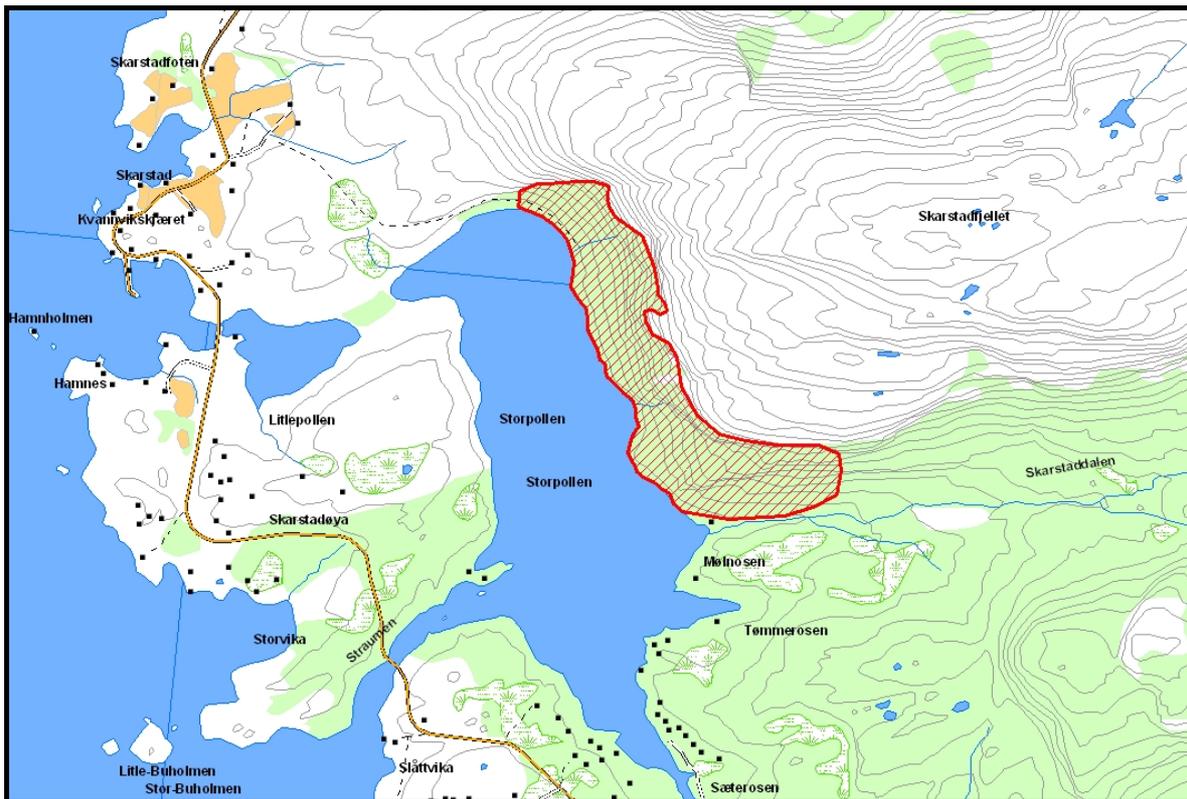
33W WR 554 814

Lokaliteten er den sørøstre delen av Rødøyvatnet. Her er det vegetasjonsrike bukter med elvesneller, starrsumper og kvit nøkkerose. Området er et viktig hekkeområde for gress- og dykkender. Arter som stokkand, krikkand, stjertand (sjelden), toppand og laksand hekker alle i dette vannet.

Prioritert viltområde	2 Storpoll-lia
Verdisetting	A – svært viktig viltområde
	3-150
UTM (WGS84)	33W WR 545 837

Denne lokaliteten er ei frodig løvli med storvokste trær, både bjørk og ikke minst osp. Lokaliteten er rik på fugl med flere rødlistede arter som hekker regelmessig. Her er mange par svarttrost, gjerdesmett og gulsanger – alle arter som her er nær nordgrensen for den norske hekkeutbredelsen. Skogen er også viktig vinterområde for elg – det ble observert mye beitespor etter arten.

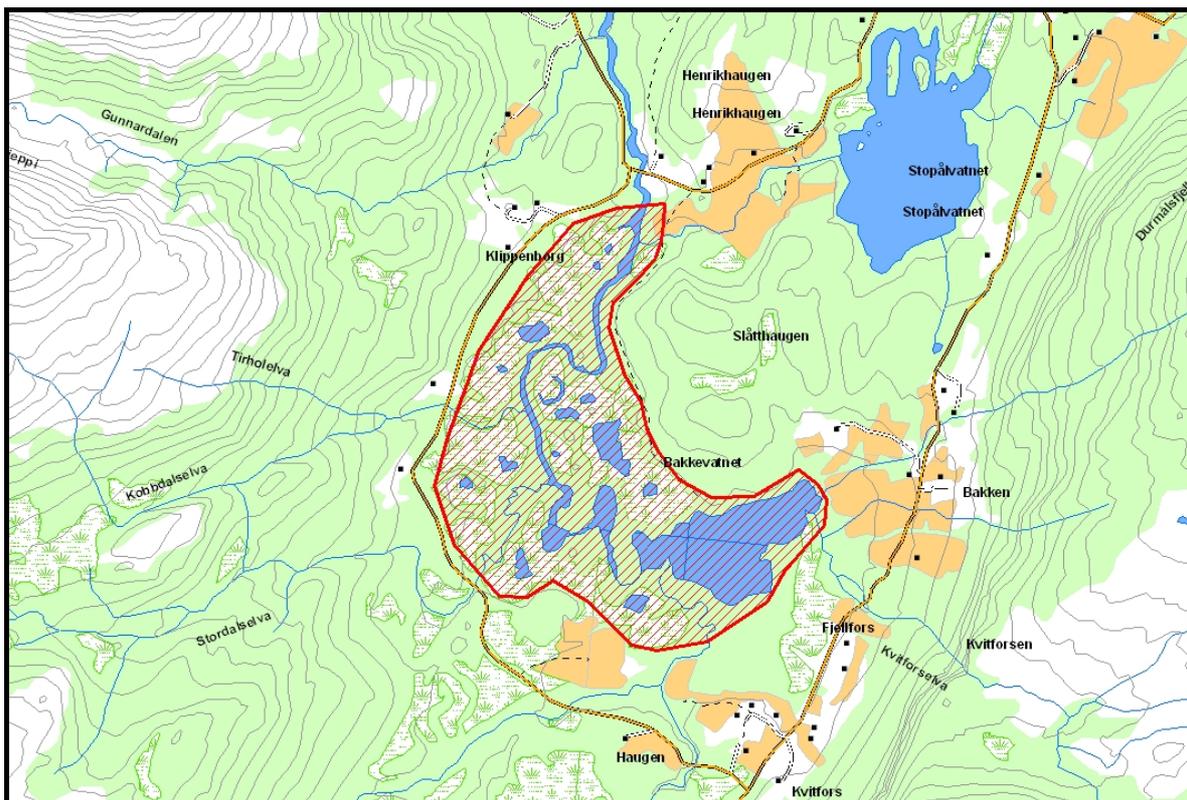

Gjerdsmett. Det ble påvist flere par i Storpollia. Foto: Karl-Birger Strann ©.

Prioritert viltområde 3 Bakkevatnet

Verdisetting	A – svært viktig viltområde
Høyde over havet (m)	54
UTM (WGS84)	33W WR 645 832

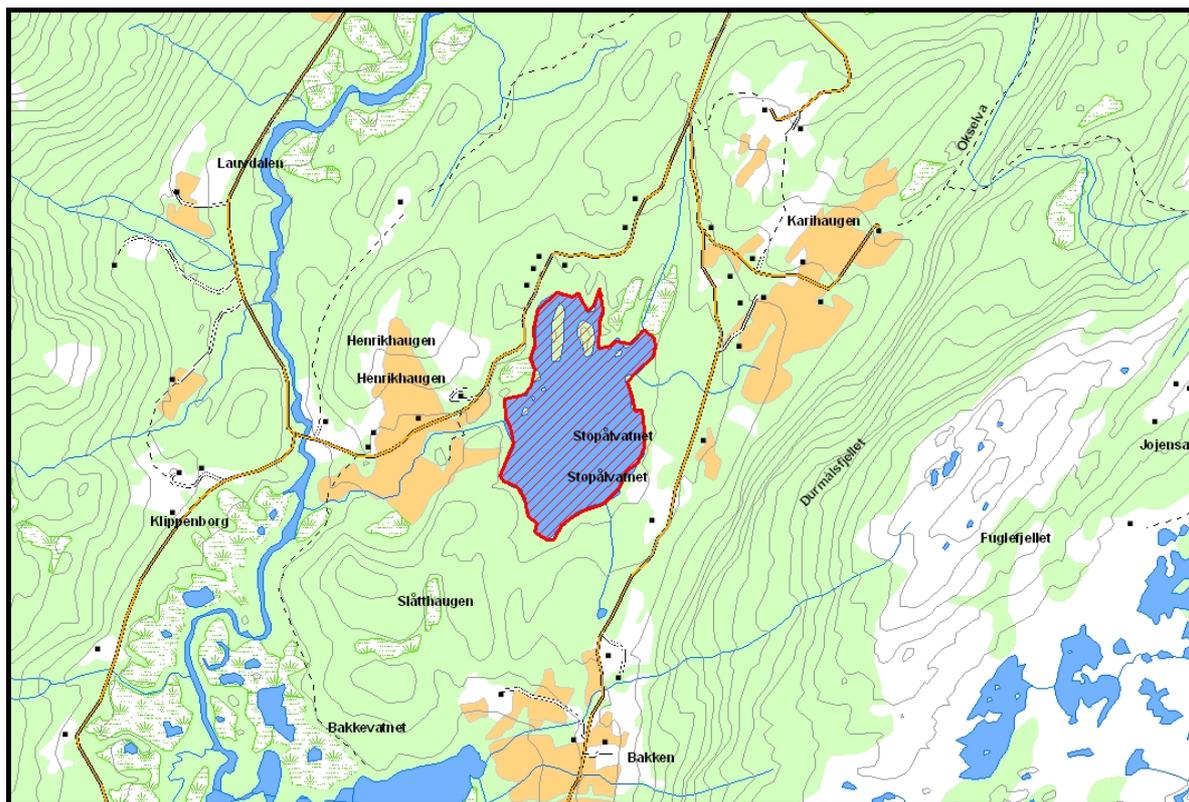
Denne lokaliteten er et våtmarksområde som består av selve Bakkevatnet med myra nordvestenfor og som har mange mindre dammer og tjern. Her hekker en rekke arter vannfugl med ender som toppand, krikkand, brunnakke, bergand (bør overvåkes), stjertand (sjelden) og vadere som grønnstilk, gluttsnipe og rødstilk. Sangsvane (sjelden) bruker vannet regelmessig, men vi vet ikke om dette er samme paret som hekker i Stopålvannet like nordøst for Slåtthaugen.

Prioritert viltområde 4 Stopåvatn

Verdisetting	A – svært viktig viltområde
Høyde over havet (m)	76
UTM (WGS84)	33W WR 654 843

Dette vannet er rikt på vannfugl og sjeldne arter som storlom (hensynskrevende), bergand (bør overvåkes) og sangsvane (sjelden) hekker regelmessig her sammen med mer vanlige arter som toppand, krikkand, brunnakke og siland. Vannet er også et viktig beiteområde for gråhegre.

Prioritert viltområde 5 Leirpollen

Verdisetting	B – viktig viltområde
Høyde over havet (m)	0
UTM (WGS84)	33W WR 582 760

Denne lokaliteten er et viktig beiteområde for arter som tjeld, spover, gråhegre og ærfugl. Området har en mindre betydning som trekkområde og er derfor viktigst for den lokale hekkefuglfaunaen. Denne pollen har også oter (bør overvåkes) og tre individer ble observert her sommeren 2004.

Prioritert viltområde 6 Alfanvatnet

Verdisetting	A – svært viktig viltområde
Høyde over havet (m)	7
UTM (WGS84)	33W WR 754 830

Dette vannet utgjør sammen med Ivarmyra en viktig viltlokalitet. Her hekker arter som sangsvane (sjelden), storlom (hensynskrevende), horndykker, toppand, brunnakke, krikkand og siland sammen med vadere som småspove, enkeltbekkasin og gluttsnipe. På Ivarmyra hekker gulerle og sivspurv. De frodige oreskogene er også et viktig vinterområde for elg. Her hekker også dvergspett (hensynskrevende).

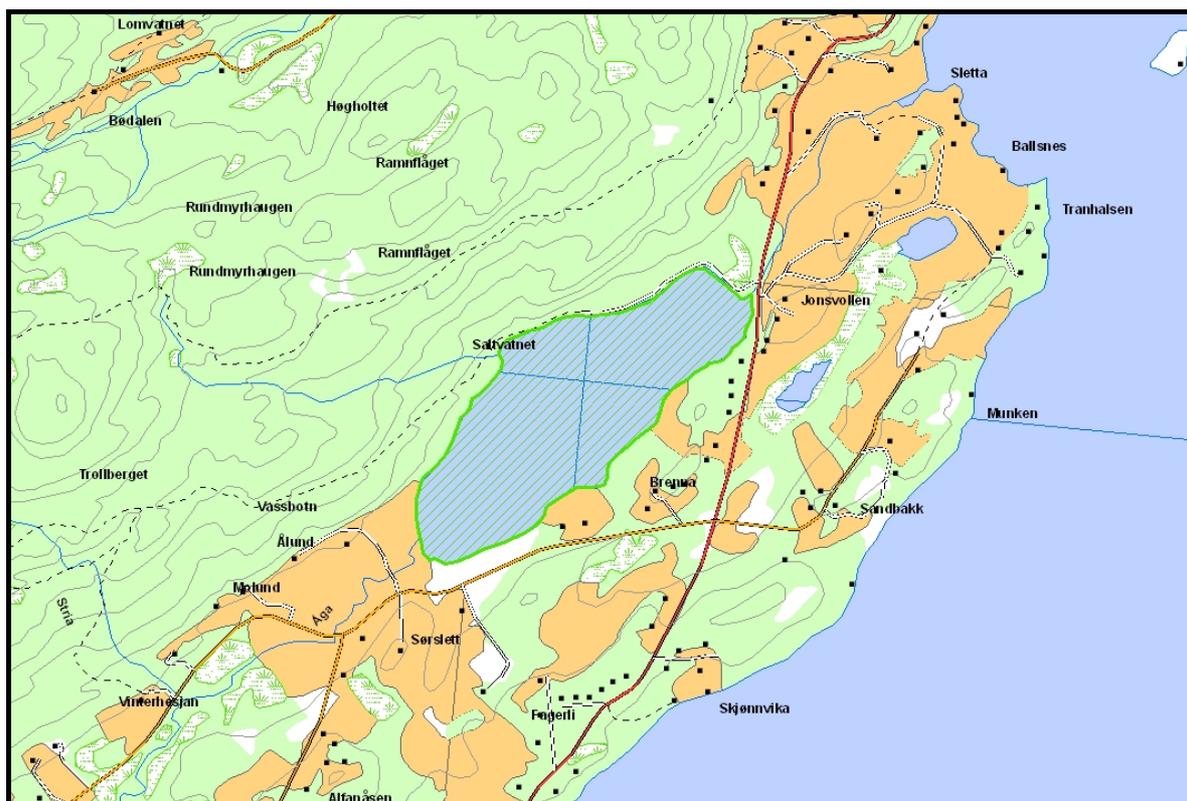

*Gluttsnipa er en av de mange artene vadefugl som hekker ved Alfavatnet.
Foto: Karl-Birger Strann ©.*

Priorisert viltområde	7 Saltvatnet
Verdisetting	B – viktig viltområde
Høyde over havet (m)	4
UTM (WGS84)	33W WR 780 847

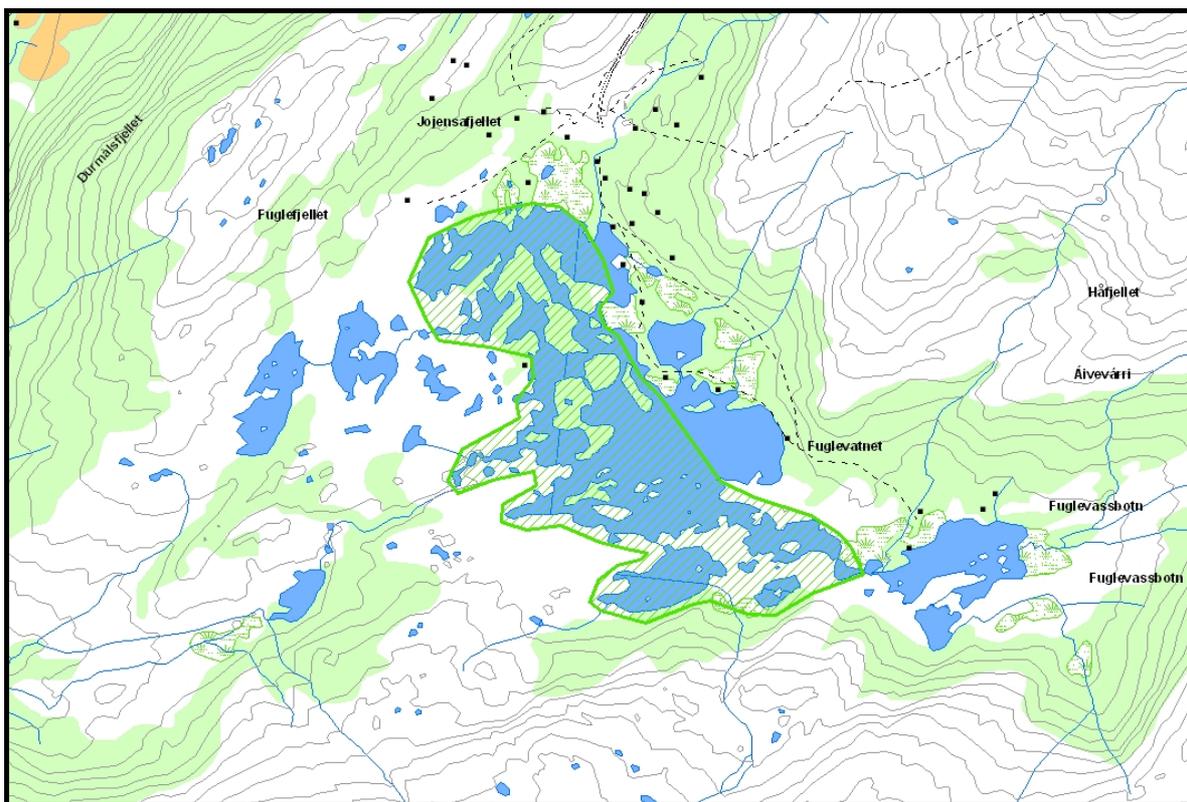
Dette vannet utgjør sammen med Allanvatnet et viktig hekkeområde for vannfugl. Her er det påvist arter som horndykker, brunnakke, krikkand og siland hekkende. Vannet er også hekkeområde for fiskemåse og beiteområde for gråhegre. Langs kantsonene hekker våtmarkstilknyttede spurvefugler som sivsanger, sivspurv og blåstrupe.

Prioritert viltområde 8 Fuglevatn

Verdisetting	B – viktig viltområde
Høyde over havet (m)	340
UTM (WGS84)	33W WR 678 832

Dette vannet har mange holmer og øyer med rik vegetasjon. Dette gir mange vannfugler gode muligheter for hekking. Her hekker arter som storlom (hensynskrevende), bergand (bør overvåkes), havelle (bør overvåkes), sjøorre (bør overvåkes), siland, toppand, brunnakke og krikkand. Det er bygd mange hytter langs vannet slik at det er mye forstyrrelser for de hekkende fuglene gjennom båttrafikk på vannet i sommerhalvåret. Vi har derfor satt verdien noe ned til tross for at det er påvist rødlistede arter hekkende her.

Prioritert viltområde 9 Sandholmvatn

Verdisetting	B – viktig viltområde
Høyde over havet (m)	22
UTM (WGS84)	33W WR 639 724

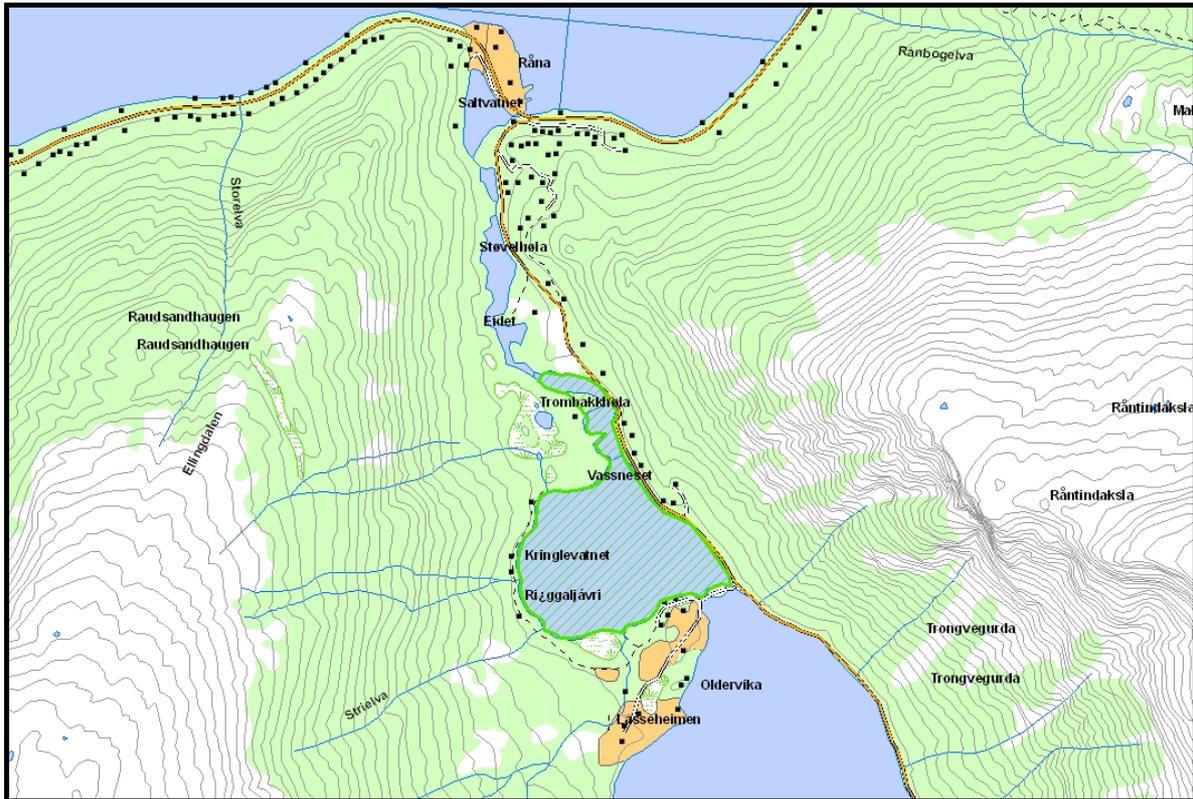
Lokaliteten er et middels viktig hekkevattn for flere andearter og storlom (hensynskrevende). Blant endene er krikkand, brunnakke, stokkand og toppand registrert hekkende.

Prioritert viltområde 10 Kringlevatn

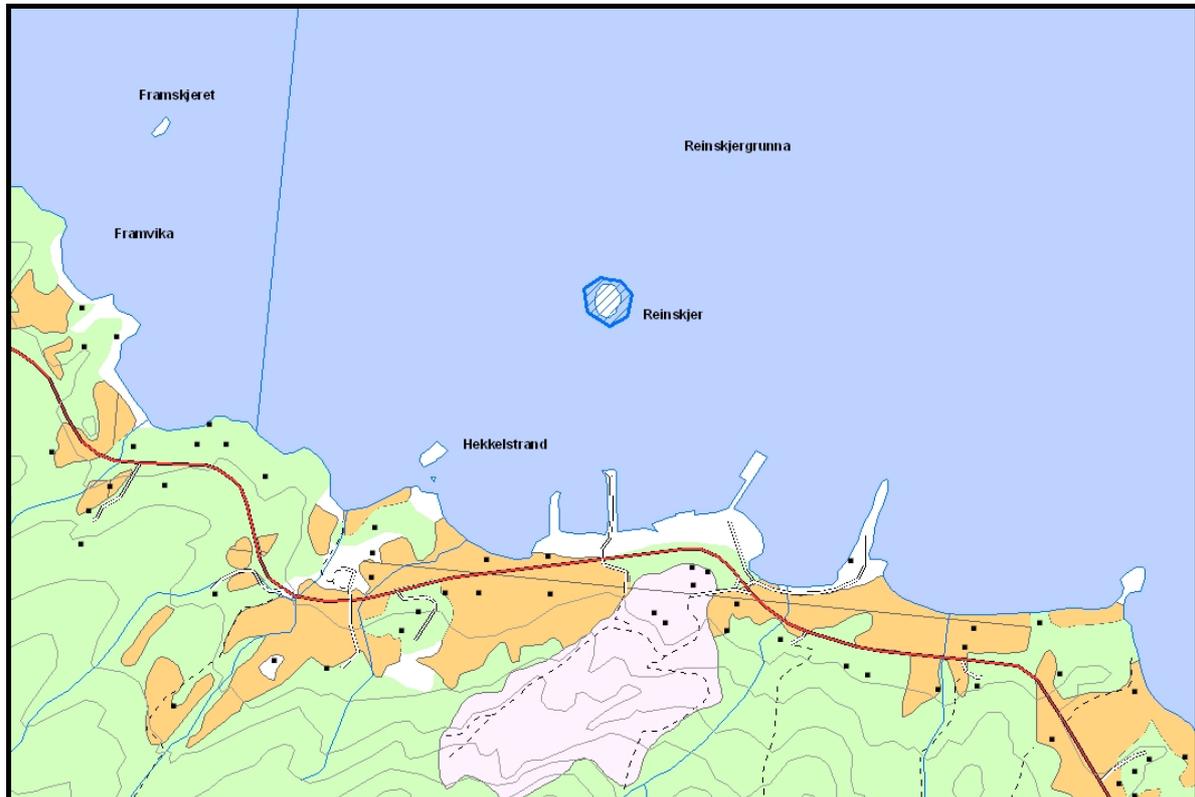
Verdisetting	B – viktig viltområde
Høyde over havet (m)	13
UTM (WGS84)	33W WR 830 814

Lokaliteten ligger rett nord for Storvatnet, Råna. Vannet er et middels viktig hekkeområde for arter som krikkand, toppand, siland og horndykker. Det har også funksjon som myteområde for arter som siland, toppand og brunnakke.

Prioritert viltområde	11 Reinskjær
Verdisetting	C – viktig viltområde
Høyde over havet (m)	5
UTM (WGS84)	33W WR 751 889

Området er et lokalt viktig hekkeområde for ærfugl med mellom 30 og 45 hekkende par.

3.3 Røddlistearter

Nasjonal rødliste for truede arter i Norge 1998 (DN1999a) danner grunnlaget for kartleggingen av sjeldne og truede arter innenfor kommunen. Kartleggingsarbeidet har påvist 19 rødlistearter innenfor de undersøkte områdene i Ballangen, fordelt på 16 fuglearter og tre pattedyrarter. Områdene er vist i et separat kartvedlegg som SOSI-filer levert til kommunen. Data er også lagt inn i Natur2000.

I kommunen hekker flere rødlistede arter innenfor verneområdene. Disse er ikke regnet inn i denne rapporten som omhandler områder utenfor de etablerte verneområdene og områder der planarbeid med vern pågår.

3.3.1 Nasjonalt rødlistede virveldyr

Fugl

Hønehauk (*Accipiter gentilis*). Sårbar. Arten hekker fåtallig i kommunen.

Jaktfalk (*Falco rusticolus*). Sårbar. Arten hekker fåtallig i kommunen.

Vandrefalk (*Falco peregrinus*). Sårbar. Arten hekker fåtallig i kommunen.

Sangsvane (*Cygnus cygnus*). Sjelden. Arten hekker på flere lokaliteter i kommunen.

Skjeand (*Anas clypeata*). Sjelden. Arten er observert av og til i Børselvreservatet.

Stjertand (*Anas acuta*). Sjelden. Arten er en relativt sjelden hekkefugl, men den hekker sannsynligvis flere steder i kommunen.

Kongeørn (*Aquila chrysaetos*). Sjelden. Arten hekker flere steder i kommunen.

Svarthalespove (*Limosa limosa*). Sjelden. Arten observeres sjeldent i Børselvreservatet.

Dvergspett (*Dendrocopus minor*). Hensynskrevende. Arten hekker fåtallig i gammel løvskog med betydelig innslag av død ved. Det er påvist én hekkelokalitet innenfor kommunen. Arten hekker med stor sannsynlighet på flere andre steder i kommunen.

Smålom (*Gavia stellata*). Hensynskrevende. Arten hekker på enkelte vann innenfor kommunen. Arten bruker også flere vann som rasteplasser under vår- og høsttrekket.

Storlom (*Gavia arctica*). Hensynskrevende. Arten hekker på en del større vann innenfor kommunen. Arten bruker også flere større vann som rasteplasser under vår- og høsttrekket.

Havørn (*Haliaeetus albicilla*). *Hensynskrevende*. Arten hekker en rekke steder i kommunen.

Svartand (*Melanitta nigra*). *Bør overvåkes*. Arten hekker i kommunen, og opptrer i flokker under vårtrekket på lavereliggende vann. Dette er fugl som sannsynligvis hekker høyere til fjells.

Sjørørre (*Melanitta fusca*). *Bør overvåkes*. Arten opptrer regelmessig på vårtrekket og hekker i kommunen. På ettersommeren myter også mindre flokker på flere vann.

Bergand (*Aythya marila*). *Bør overvåkes*. Arten opptrer i lave antall på vårtrekket og hekker i mindre antall i kommunen.

Havelle (*Clangula hyemalis*). *Bør overvåkes*. Arten opptrer regelmessig på en rekke vann under trekket, og er påvist hekkende med sikkerhet i kommunen. Den opptrer også i store flokker på sjøen under vårtrekket.

Pattedyr

Jerv (*Gulo gulo*). *Sjelden*. Opptrer med jevne mellomrom i kommunen. Et gammelt hiområde er lagt inn i Natur2000.

Gaupe (*Lynx lynx*). *Bør overvåkes*. Opptrer med jevne mellomrom i kommunen. Yngling forekommer muligens i kommunen. Observasjonene er ikke lagt inn i Natur2000.

Oter (*Lutra lutra*). *Bør overvåkes*. Arten er vanlig langs kyststripa. Den er også observert flere ganger langs bekker og elver i kommunen. Noen eldre yngleområder er lagt inn i Natur2000. Disse ble ikke undersøkt av NINA i prosjektperioden.

*Sangsvane med unger. Arten hekker flere steder i kommunen.
Foto: Karl-Birger Strann ©.*

4. Referanser

Direktoratet for Naturforvaltning. 1996. Viltkartlegging. DN-håndbok 11.

Direktoratet for Naturforvaltning. 1999a. Nasjonal rødliste for truede arter i Norge 1998. *DN-rapport 3:1-161*.

Direktoratet for Naturforvaltning. 1999b. Kartlegging av naturtyper. Verdisetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13.

Direktoratet for Naturforvaltning. 2000. Kartlegging av ferskvannslokaliteter. DN-håndbok 15.

Direktoratet for Naturforvaltning. 2001. Kartlegging av marint biologisk mangfold. DN-håndbok 19.

Fremstad, E. & Moen, A. (red.) 2001. Truede vegetasjonstyper i Norge. NTNU Vitenskapsmuseet Rapp. Bot. Ser. 2001-4:1-231.

Höjer, J. (red.) 1995. Hotade djur och växter i Norden. Nordisk Ministerråd. *Tema-Nord 520:1-142*.

NINA Rapport 65

ISSN:1504-3312

ISBN: 82-426-1603-5

Norsk institutt for naturforskning

NINA Hovedkontor

Postadresse: NO-7485 Trondheim

Besøks/leveringsadresse: Tungasletta 2, NO-7047 Trondheim

Telefon: 73 80 14 00

Telefaks: 73 80 14 01

Organisasjonsnummer: 9500 37 687

<http://www.nina.no>